

Oponentský posudek – Jakub Šťourač

Předložená diplomová práce vznikla autorskou spoluprací studenta, Jakuba Šťourače, s jeho dlouhodobou spolupracovnicí Annou Luňákovou. Z materiálů, které jsem obdržel není jasné, jak se který z partnerů na výsledcích podílel. Předpokládám však, že student je autorsky zodpovědný za výtvarnou stránku projektu a jeho technické provedení a že autorství písemné části je rovněž z větší části jeho.

Argumenty v písemné části vesměs odpovídají předpokladům pro účely oponentury - soustředí se na popis intencí a zdrojů práce, a na to, jak námět a zvolené prostředky zapadají mezi studentovy zájmy a do jeho celkové umělecké orientace. Poslouží k posouzení toho, do jaké míry dosáhl student svých záměrů podle svých vlastních představ, ale v mém hodnocení se hodlám řídit jen tím, co o myšlení a tvůrčích schopnostech studenta říká sám umělecký výsledek. Krom toho se zdá, že jedním cílem argumentace je ospravedlnit použití filmu, tedy dramatického média, v rámci studijního oboru grafiky. Filmový snímek lze sice počítat mezi grafická média (viz např. Rudolf Arnheim, *Film as Art*, 1957), ale tento aspekt filmu je ve většině případů skutečné filmové produkce podružný, jak historicky (němý film), tak i v současnosti (audio-vizuální médium). Toto však neznamená, že by mělo být nutné *použití* filmu v oboru grafiky obhajovat.

Rozpracovaný film jsem měl možnost vidět a prohovořit se studentem (a jeho spolupracovnicí) dvakrát, jednou osobně a jednou distančně. Po každé konzultaci došlo k radikálním změnám v konstrukci snímku (za použití stejného, už předem natočeného, filmového materiálu). Z toho je zřejmé, že student při práci nepostupoval od „nápadu“ přímo k realizaci, ale že se nechal vést intuicí a průběžným kritickým vyhodnocováním dílčích experimentů. Dovedl při tom měnit směr nebo zavrhnout méně slibné pokusy, aniž by se vzdával svých představ o celkové koncepci projektu. Tento způsob práce přispěl pozitivně k vyznění hotového filmu.

Stylově a technicky se jedná o filmovou koláž za použití nejrozličnějších způsobů záznamu obrazu a následné manipulace, od spontánní fotografie po režírované scény, animaci, (digitální) simulaci rozličných fotografických a grafických technik atd. Volba těchto prostředků má snad připomínat estetiku ranně-modernistické a surrealistické kinematografie a zároveň (podvědomě?) poukazuje na inspiraci určitým estetickým trendem v nedávné praxi (např. William Kentridge). Tento dojem také podporuje použití mezititulků, rapidní střih, mise-en-scène, sortiment „historických“ rekvizit a zčásti i herecké výkony, které připomínají (předpokládám, že záměrně) amatérskou produkci. Dle mého názoru je tato paleta výrazových prostředků zbytečně „pestrá“, což místy působí poněkud samoučelně a vyvolává podezření, že některé scény byly do filmu zařazeny jen proto, aby těchto prostředků bylo možno využít. Velice dobře koncipované a zvládnuté mi, pro srovnání, připadá více jednoduché použití zvuku, jímž se studentovi podařilo vytvořit zajímavý kontrast a napětí mezi simulací dnes již zastaralé filmové technologie a realitou digitální produkce a projekce.

Strukturálně a dramaturgicky je film pojednán jako kvasi-narativní a víceméně lineární skladba, která místy připomíná filmovou grotesku (a v jedné scéně téměř doslovně *Film* Samuela Becketta). Jinde se spoléhá na volné asociace, kdy se akce, obraz a text ubírají různými směry. Tato náročná metoda však není uplatněna důsledně, což pravděpodobně povede diváka k tomu, že bude děj „vnímat“, spíše než sledovat. To vyhovuje nejlépe galerijní prezentaci ale nemělo by to film na tento kontext vázat.

To, že zjevné autorské ambice celého projektu přesahují trochu studentovu dosavadní zkušenost s filmovou tvorbou považuji za přirozené v tomto stádiu vývoje jeho praxe. Nijak to neubírá na přesvědčivosti toho, čeho dosáhl. Výsledek jasně dokazuje jeho talent, inteligenci a schopnosti. Neváhám proto oponenturu a udělení titulu MgA doporučit.

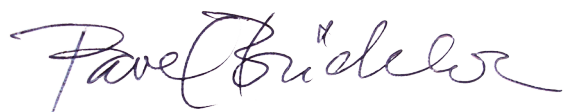
Provizorně doporučuji klasifikaci „velmi dobré“ (s tím, že podle mého soudu, nejvyšší dosažitelné hodnocení, „výborné“, by mělo být užíváno jen výjimečně).

(Pozn. V teoretické části je na závěr zmínka o kolektivu a časopisu *!Tlač*. Ačkoliv není součástí diplomové práce, naznačuje tato iniciativa - už jen samotným názvem a typografií - inspiraci sovětskou avantgardou a propagandistickým uměním, která je částečně zjevná v předloženém filmu. Tuto tematickou a ideovou konsistenci přičítám studentovi k dobru.)

Otázky studentovi:

K jakým novým postřehům jste při práci na filmu došel a/nebo co nového jste se prakticky naučil?

Jak byly rozděleny úkoly mezi oběma spoluautory a jak vnímáte podíl každého z vás jednotlivě?

Pavel Büchler